

Titul Česká astrofotografie měsíce za prosinec 2021 získal snímek „Kometa Leonard s hvězdokupou M3“, jehož autorem je David Boura

Komety jsou lidstvu známy od nepaměti. Můžeme dokonce předpokládat, že mohly zaujmout i naše pravěké předky. Pokud tedy někdy zdvihli oči k noční obloze. Však jasný ohon komety, jak si je ostatně dodnes znázorňujeme a představujeme, by je jistě zaujal. Stejně jako zaujal i starověké i středověké pozorovatele oblohy. Zajímavé je, že velké množství civilizací připisovalo kometám neblahé účinky. Nalezneme je tedy na rytinách a kresbách nad bojujícími vojsky nebo například nad městy postiženými morem. Snad až italský malíř Giotto di Bondone vrátil kometám čest a slávu, když v roce 1304 namaloval fresku Klanění pro padovskou kapli Scrovegni. Od té doby máme nad vánočními betlémy hvězdu, která vedla tři mudrce k místu narození Ježíška v podobě komety.

Ostatně, vánoční kometa nás navštívila i letos. I když přímo během vánočních svátků si pohled na ní vychutnali spíše na jižní obloze, její přilet a zjasňování jsme mohli pozorovat i my na severní polokouli. Ostatně přesvědčit se o tom můžeme i na vítězném snímku soutěže Česká astrofotografie měsíce za prosinec 2021. Snímek zaslal astrofotograf David Boura.

Kometa C/2021 A1 (Leonard) byla objevena 3. ledna 2021 G. J. Leonardem na observatoři Mount Lemmon Observatory ležící nedaleko Tusconu v Arizoně v USA. Objev této dlouhoperiodické komety s odhadovanou periodou 80 000 let byl tak učiněn rok před průchodem perihelem 3. ledna 2022. 10. října byl u ní poprvé zaznamenán sice krátký, ale hustý ohon, 5. prosince pak byla zaznamenána i pouhým okem. Během vánoc se přesunula ze severní na jižní oblohu.

Kometa se v době pořízení snímku nacházela na obloze nedaleko kulové hvězdokupy M3 v souhvězdí Honících psů. Tuto hvězdokupu objevil 3. května 1764 Charles Messier. Předpokládá se, že právě objev této hvězdokupy vedl Charlese Mesiera k systematickému hledání těchto objektů, jejichž vzhled je často mátl při hledání komet. Ovšem na jednotlivé hvězdy tento „mlhavý obláček“ rozlišil až v roce 1784 William Herschel. I když je tato kulová hvězdokupa od nás vzdálena plných 33 900 světelných let, dosahuje magnitudy 6,2. Díky tomu je za vynikajících podmínek velmi slabě vidět i pouhým okem. Obíhá kolem centra Galaxie po výstředné dráze a jeden celý oběh dokončí za přibližně 300 milionů roků. Stáří objektu odhadujeme na 12 až 13 miliard roků.

Na snímku vidíme také slabou spirální galaxii typu Sc s označením NGC 5263 s jasností 13,4 magnitudy. Tu objevil 11. dubna 1785 William Herschel. Na základě měření tzv. červeného posuvu spektrálních čar se nachází ve vzdálenosti 68 Mpc. Očima bychom ji mohli spatřit skrze dalekohled s průměrem větším než asi 35 cm.

Na závěr bychom rádi Davidu Bourovi za porotu soutěže i za Českou astronomickou společnost, která soutěž zaštiťuje, ale jistě i za ostatní zájemce o astronomii ke snímku pogratulovali a popřáli mu mnoho dalších krásných pohledů do nebe.

Autor: David Boura
Název: Kometa Leonard s hvězdokupou M3
Místo: Poděbrady
Datum: 3. 12. 2021
Optika: Sky-Watcher 200/800 f/4
Montáž: Sky-Watcher EQ6-R PRO
Snímač: QHY 294MM PRO
Popis: Kometa Leonard s hvězdokupou M3, Gain 1600, offset 25, bin 1x, Foceno 3.12 v čase 3:00 – 6:00, 150 x 15 s L, 119 x 15s R, 123 x 15s G, 122 x 15s B
Zpracování: DSS comet stacking, Photoshop

Vítězné snímky v jednotlivých měsících a další informace si můžete prohlédnout na <http://www.astro.cz/cam/>

Za porotu ČAM Marcel Bělík, Hvězdárna v Úpici